

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Tlf 33 92 67 00
Fax 33 11 47 43

CVR-nr: 59 77 87 14

ens@ens.dk
www.ens.dk

Rubrik Verdana Bold 18 punkt
Underrubrik Verdana 18 punkt

Brødtekst Verdana 11 punkt + 14 punkt linjeafstand

Vejledning om elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmemforsyningslovens §§ 23 l og 23 m og tilhørende bekendtgørelse nr. 1730 af 21. december 2006

Indholdsfortegnelse:

Indledning:

Kapitel 1: Indberetning efter elforsyningslovens § 37, stk. 5, og varmemforsyningslovens § 23 l, stk. 5

- 1.1. Hvem skal indberette til Energitilsynet?**
- 1.2. Hvornår skal der indberettes til Energitilsynet?**
- 1.3. Hvilke erklæringer skal anvendes ved indberetningen?**
- 1.4. Hvilken dokumentation skal foreligge?**
- 1.5. Mulighed for digital indberetning til Energitilsynet**
- 1.6. Overgangsbestemmelser vedrørende indberetning for kalenderåret 2006**

Kapitel 2: Gennemgang af elforsyningslovens § 37 og varmemforsyningslovens § 23 l

2.1. Registreringspligt

2.1.1. Registreringspligtens omfang

2.1.1.1. Koncernstrukturer

2.1.1.2. Elforsynings- eller varmemfremføringsvirksomhed i kommunen

2.1.1.3. Enkeltvirksomheder ejet af kommunen

2.1.1.4. Virksomheder og koncerner hvori der har været udøvet aktiviteter omfattet af elforsyningsloven eller ejet et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp

2.1.2. Selskabsmæssige omstruktureringer

2.2. Hvornår skal der registreres?

2.2.1. Enhver form for økonomisk værdi skal registreres

2.2.1.1. Økonomiske dispositioner som ikke er omfattet af registreringspligten

2.2.2. Særligt vedrørende overdragelse til fond eller anden selvejende institution

2.2.3. Aftaler skal indgås på markedsbestemte vilkår

2.2.4. Særligt vedrørende mellemregninger når elforsynings- og varmemfremføringsvirksomhed udøves som en del af kommunen

2.2.5. Særligt vedrørende servicevirksomheder uden for virksomheder eller koncernstrukturer omfattet af el- eller varmemforsyningslovene

2.3. Rådighedsdato

2.4. Beregnet forrentning

2.5. Fradrag

2.5.1. Fradragsret for udbytte

2.5.2. Fradragsret for beløb som allerede har ført til modregning

2.6. Energitilsynets afgørelse

2.7. Indenrigs- og Sundhedsministeriets modregning

2.8. Hvad er konsekvenserne, hvis der ikke sker fuld indberetning?

Kapitel 3: Afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 6, og varmemforsyningslovens § 23 m, stk. 6

3.1. Hvem skal afgive erklæring til Energitilsynet?

- 3.2. Hvornår skal der afgives erklæring til Energitilsynet?
- 3.3. Hvilke erklæringer skal anvendes?
- 3.4. Hvilken dokumentation skal foreligge?
- 3.5. Mulighed for digital afgivelse af erklæring til Energitilsynet
- 3.6. Overgangsbestemmelse vedrørende erklæring for perioden 15. juni 2006 til 31. december 2006

Kapitel 4: Gennemgang af elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m (undtagen kravet om tilladelse i stk. 1) samt indberetningsbekendtgørelsens §§ 9 og 10

4.1. Formål

4.2. Hvilke virksomheder er omfattet af elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1?

4.3. Hvilke aktiviteter er omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene

4.4. Forbud mod anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter

4.4.1. Hvad forstås ved vandforsynings- spildevands- og affaldshåndteringsaktiviteter?

4.4.2. Hvad forstås ved midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter?

4.4.3. Hvad forstås ved anvendelse af midler?

4.5. Krav om selskabsmæssig adskillelse

4.6. Krav om bogføringsmæssig adskillelse

4.6.1. Regnskabsopgørelse senest pr. 15. juni 2006

4.6.2. Særligt vedrørende affaldsforbrændingsanlæg

4.6.3. Særligt vedrørende fælles servicevirksomheder

4.7. Energitilsynets afgørelse

4.8. Hvad er konsekvenserne, hvis en kommune ikke afgiver erklæring til Energitilsynet

Kapitel 5: Tilladelse fra transport- og energiministeren efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1

5.1. Hvornår skal der ansøges om tilladelse til bevarelse af ejerandele?

5.1.1. Aktiviteterne skal altid have hjemmel

5.1.2. Særligt vedrørende perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006

5.2. Hvad forstås der ved "væsentlige nye aktiviteter" i elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1?

5.3. Tilladelse skal søges, inden aktiviteten påbegyndes

5.4. I hvilke tilfælde kan der opnås tilladelse?

5.5. Hvad er konsekvenserne, hvis der ikke opnås tilladelse?

5.6. Hvad er konsekvenserne, hvis der opnås tilladelse med vilkår?

5.7. Offentliggørelse af praksis

Kapitel 6: Klager og spørgsmål

6.1. Klagevejledning

6.2. Spørgsmål

Vejledning om elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m samt bekendtgørelse om kommuners indberetning og afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m, herunder regler om regnskabsføring og revision

Indledning:

Energistyrelsen og Energitilsynet har på baggrund af ændringerne i elforsyningslovens §§ 37 – 37 b og varmforsyningslovens §§ 23 l – 23 n i lov nr. 520 af 7. juni 2006 samt i forbindelse med udarbejdelsen af ”Bekendtgørelse nr. 1730 af 21. december 2006 om kommuners indberetning og afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m, herunder regler om regnskabsføring og revision” (herefter benævnt ”Indberetningsbekendtgørelse”) fundet det hensigtsmæssigt at udsende en samlet vejledning om bestemmelserne.

Det historiske grundlag for de gældende bestemmelser er skabt ved lov nr. 452 af 10. juni 2003. Ændringen i 2003 indeholdt et brud med de tidligere regler, idet ændringen bl.a. medførte, at enhver form for økonomisk værdi, som tilflyder en kommune fra energivirksomheder eller koncernstrukturer, som de indgår i, skal føre til en procentvis reduktion i bloktilskuddet.

Bestemmelserne er siden blevet ændret flere gange. Første gang skete ved lov nr. 293 af 27. april 2005. Ændringen medførte en fremrykning af modregningstidspunktet ved kommuners afståelse m.v. af energivirksomheder. Anden gang var ved lov nr. 1414 af 21. december 2005, hvor der var tale om en konsekvensændring af aktieavancebeskatningsloven. Tredje gang var ved lov nr. 520 af 7. juni 2006. Denne ændring medførte en ny affattelse af bestemmelserne, og varmforsyningslovens § 23 e blev flyttet til varmforsyningslovens §§ 23 l – 23 n. Ændringerne vedrørte primært elforsyningslovens § 37, stk. 10 og 11, og de tilsvarende bestemmelser i varmforsyningslovens § 23 e, stk. 10 og 11. Stk. 10 og 11 findes nu i ændret form i elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m. Samtidig blev der indsat mulighed for at fastsætte regler om kommuners indberetning, dokumentation og regnskabsføring, hvilket har ført til udarbejdelse af ovennævnte indberetningsbekendtgørelse.

Der er tidligere udstedt to vejledninger om elforsyningslovens § 37 og til dels varmforsyningslovens § 23 e. Det drejer sig om Energitilsynets vejledning af 30. oktober 2003 om kommuners og amtskommuners registreringspligt efter lov nr. 452 af 10. juni 2003 og Energistyrelsens vejledning fra juni 2005 om elforsyningslovens § 37, stk. 10 og 11. Begge vejledninger erstattes af denne nye samlede vejledning om bestemmelserne.

Denne vejledning vedrører kun kommuner, idet de ændrede regler ikke gælder for amtskommunerne, som er nedlagt pr. 1. januar 2007. De nye regler gælder heller ikke for regionerne, idet det ikke er vurderet, at disse har væsentlige interesser inden for elforsyningen. Der henvises til § 9, stk. 3, i lov nr. 520 af 7. juni 2003.

Reglerne i el- og varmforsyningslovene skal ses i sammenhæng med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler om modregning. Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler vil kun blive berørt ganske kort i denne vejledning.

Læsevejledning:

Vejledningen er opbygget således, at de *formelle* regler vedrørende indberetning efter elforsyningslovens § 37, stk. 5, og varmforsyningslovens § 23 l, stk. 5, fremgår af kapitel 1.

Herefter gennemgås i kapitel 2 de *materielle* regler i elforsyningslovens § 37 og varmforsyningslovens § 23 l samt de tilhørende regler i indberetningsbekendtgørelsen.

Kapitel 3 indeholder de *formelle regler* vedrørende afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 6, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 6.

I kapitel 4 gennemgås de *materielle* regler i elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m (med undtagelse af kravet om tilladelse i elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1) samt de tilhørende regler i indberetningsbekendtgørelsen.

Endelig gennemgås i kapitel 5 de tilfælde, hvor der kræves tilladelse efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1.

En virksomhed omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, kaldes i vejledningen for en elforsyningsvirksomhed.

En virksomhed, der ejer et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, kaldes i vejledningen for en varmfremføringsvirksomhed.

En kommune kan være omfattet af både el- og varmforsyningslovene, hvis kommunen både ejer eller har ejet andele i en elforsynings- og en varmfremføringsvirksomhed. Selv om reglerne er ens i de to love, kan det betyde, at der skal laves to indberetninger og to erklæringer samt eventuelt ansøges om tilladelse efter begge love. Der henvises til de relevante afsnit nedenfor.

Spørgsmål vedrørende bestemmelserne kan rettes til:

Der er tale om komplicerede bestemmelser, hvorfor det anbefales, at kommunerne, de kommunalt ejede virksomheder og deres rådgivere spørger Energistyrelsen eller Energitilsynet, hvis de måtte blive i tvivl.

Spørgsmål vedrørende elforsyningslovens §§ 37 og 37 a, stk. 3-6, varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m, stk. 3-6, samt indberetningsbekendtgørelsen kan rettes til Energitilsynet, som administrerer disse bestemmelser.

Spørgsmål vedrørende elforsyningslovens § 37 a, stk. 1 og 2, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1 og 2, kan rettes til Energistyrelsen, som administrerer disse bestemmelser.

Spørgsmål vedrørende modregningsreglerne i den kommunale udligningslov, kan rettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som administrerer disse bestemmelser.

Kapitel 1: Indberetning efter elforsyningslovens § 37, stk. 5, og varmforsyningslovens § 23 l, stk. 5

1.1. Hvem skal indberette til Energitilsynet?

Pligten til at indberette påhviler alle kommuner, som i det foregående kalenderår ejer eller har ejet andele i

1. virksomheder der er eller i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, d.v.s. virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, transport, handel og levering af elektricitet,
2. virksomheder der ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp eller
3. virksomheder der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i de i nr. 1 og 2 nævnte virksomheder.

1.2. Hvornår skal der indberettes til Energitilsynet?

Indberetning skal ske senest 1. februar til Energitilsynet. Indberetningen skal angive de registreringer, som kommunen har foretaget i det foregående kalenderår. Hvis der ikke er foretaget registreringer, skal kommunen i stedet afgive erklæring om dette.

1.3. Hvilke erklæringer skal anvendes ved indberetningen?

Kommunerne skal anvende de standarderklæringer, som er vedlagt som bilag 1 og 2 til indberetningsbekendtgørelsen. Bilag 1 skal udfyldes af kommunen, mens bilag 2 skal udfyldes af kommunens revisor. Revisor skriver herved under på, at kommunens indberetning er rigtig og fuldstændig, og at indberetningsbekendtgørelsen er overholdt.

Der skal udfyldes en standarderklæring pr. virksomhed eller koncern (inkl. delvist ejede virksomheder), som i løbet af indberetningsperioden er eller har været omfattet af elforsyningslovens §§ 37 og 37 a eller varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m.

Hvis en kommune ejer eller har ejet flere elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheder inden for samme koncernstruktur, skal kommunen kun afgive en fælles indberetning for virksomhederne.

Hvis kommunen derimod ejer eller har ejet flere elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheder, som ikke ligger eller har ligget inden for samme koncernstruktur, vil kommunen skulle afgive to eller flere indberetninger efter el- eller varmforsyningsloven. En kommune vil derfor f.eks. skulle afgive to indberetninger, hvis den ejer to elforsyningsvirksomheder, som indgår i hver sin koncernstruktur.

1.4. Hvilken dokumentation skal foreligge?

Kommunen skal som udgangspunkt ikke fremsende anden dokumentation for registreringerne m.v. end revisorerklæringen til Energitilsynet. Dokumentation for registreringerne og grundlaget herfor skal dog foreligge i kommunen, og Energitilsynet vil kunne kræve oplysningerne tilsendt.

Herudover vil kommunen skulle redegøre for særlige forhold i indberetningsskemaet (bilag 1), f.eks. hvis der er foretaget værdiansættelse af en uddeling eller et vederlag.

1.5. Mulighed for digital indberetning til Energitilsynet

Bekendtgørelsen med bilag findes på Energitilsynets hjemmeside, se www.energitilsynet.dk. Det er muligt at downloade standarderklæringerne med henblik på digital indberetning til Energitilsynet.

Ved indsendelse af erklæringerne i elektronisk form skal de være forsynet med en digital signatur, som udarbejdes i henhold til OCES-standard (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service).

1.6. Overgangsbestemmelser vedrørende indberetning for kalenderåret 2006

Der gælder særlige regler for den indberetning, som skal ske inden 1. februar 2007. Indberetningen kan opdeles i to perioder: før og efter 15. juni 2006.

For at forenkle indberetningen stiller Energitilsynet krav om, at kommunerne skal anvende indberetningsskemaet i bilag 1 ved indberetningen for hele kalenderåret 2006.

Indberetningen for perioden 1. januar 2006 til 15. juni 2006 sker dog i henhold til den dagældende elforsyningslovs § 37 eller dagældende varmforsyningslovs § 23 e. Dette betyder, at henvisningerne i indberetningsskemaet skal overføres til de tidligere loves bestemmelser.

Tilsvarende gælder for revisorerklæringen i bilag 2. Dette betyder, at bilag 2 ligeledes skal anvendes ved indberetningen for hele kalenderåret 2006.

Indberetningsbekendtgørelsen gælder endvidere fra den 15. juni 2006. Bekendtgørelsens § 4 om elforsynings- og varmfremføringsvirksomhed, som drives som en del af kommunen, og § 5 om servicevirksomheder finder dog alene anvendelse i 2006 i det omfang, indholdet allerede følger af gældende lovgivning.

Kapitel 2: Gennemgang af elforsyningslovens § 37 og varmforsyningslovens § 23 1

2.1. Registreringspligt

Elforsyningslovens § 37, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 1, stk. 1, pålægger kommunerne at registrere enhver overførsel af økonomisk værdi, som sker fra enkeltvirksomheder eller koncernstrukturer, hvori indgår eller har indgået elforsynings- eller varmfremføringsaktiviteter, således at der kan ske en delvis modregning i bloktilskuddet.

Registreringspligten omfatter således både tilfælde, hvor kommunen afstår sine ejerandele i en elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed eller den koncernstruktur, som virksomheden indgår i, og tilfælde, hvor kommunen modtager en uddeling, f.eks. i form af udbytte fra en kommunalt ejet el- eller varmfremføringsvirksomhed.

Ved afståelse forstås enhver form for afhændelse, ombytning eller opgivelse af kommunens ejerandele, herunder likvidation af den pågældende virksomhed.

Kommunen skal tilrettelægge sit bogholderi således, at modtagne uddelinger og vederlag, registreres på særskilte konti i bogholderiet, jf. indberetningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

2.1.1. Registreringspligtens omfang

Kommunerne pålægges i el- og varmforsyningslovene en registreringspligt, der omfatter modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i:

1. virksomheder der er eller i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, d.v.s. virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, transport, handel og levering af elektricitet
2. virksomheder der ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp
3. virksomheder der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i de i nr. 1 og 2 nævnte virksomheder

Der kan således være tale om kommunale virksomheder ejet og drevet af en enkelt kommune, kommunale virksomheder ejet af flere kommuner i fællesskab, aktie- eller anpartsselskaber, andelsselskaber m.m. Bestemmelsen omfatter derfor også forsyningsvirksomheder, som en kommune driver som en del af kommunen.

En forbrugerejet andelsvirksomhed anses ikke for delvist kommunalt ejet, blot fordi en kommune er tilsluttet som forbruger og i kraft af dette er andelshaver. Andelshaverstatus knytter sig i disse tilfælde direkte til det at aftage el og have rådighed over en eller flere installationer.

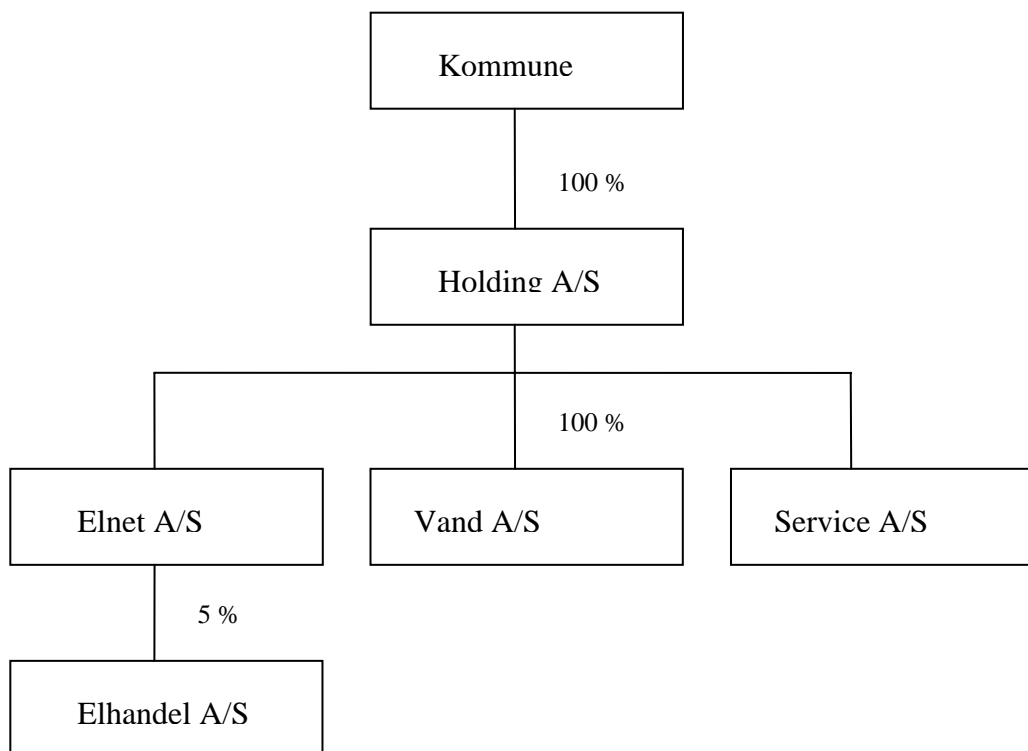
I følgende afsnit gennemgås eksempler på, hvornår der skal ske registrering, når der er tale om

- koncernstrukturer,
- virksomheder, som drives som en del af kommunen eller
- enkeltvirksomheder, som er udskilt fra kommunen.

2.1.1.1. Koncernstrukturer

I nedenstående eksempel 1 drives elforsyningsvirksomheden som en del af en kommunal koncernstruktur.

Eksempel 1

En kommune, der har organiseret sine forsyningsaktiviteter i datterselskaber under et moderselskab, som kommunen helt eller delvist ejer, skal foretage registreringer af f.eks. udbytte fra moderselskabet til kommunen, uanset hvilket datterselskab udbyttet hidrører fra. Tilsvarende gælder for vederlag ved afståelse af ejerandele i et datterselskab, når kommunen modtager vederlaget fra moderselskabet. Registreringen kan derfor omfatte udbytte fra og vederlag ved afståelse af virksomheder, der har aktiviteter, der ikke er omfattet af el- eller varmforsyningslovene. Eksempler herpå er udbytte fra og vederlag ved afståelse af vandforsyning, gasforsyning, affaldshåndtering m.v.

Ovennævnte betyder, at alle virksomhederne i en koncernstruktur er omfattet af registreringspligten, når værdier trækkes op i kommunekassen. Det skal understreges, at registreringen således også omfatter udbytte fra og vederlag ved afståelse af virksomheder, der er delvist og indirekte ejet af kommunen, f.eks. en elhandelsvirksomhed, som ejes i fællesskab med andre netvirksomheder. I eksempel 1, drejer det sig om Elhandel A/S. Kommunen har således pligt til at registrere værdier fra flere virksomheder, end det man normalt forstår ved en koncern.

Transaktioner mellem selskaber i koncernstrukturen udløser derimod som udgangspunkt ikke i sig selv pligt til registrering. Hvis der således i en koncernstruktur som vist i eksempel 1 udbetales

udbytte fra Elnet A/S til Holding A/S, udløses ikke registreringspligt. Registreringspligten udløses først ved videreudbetaling af udbyttet til kommunen.

Forholdet mellem virksomhederne inden for en el- og/eller varmforsyningskoncernstruktur reguleres af elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m, som gennemgås i kapitel 3-5, hvortil der henvises. Heraf fremgår bl.a., at der gælder et forbud mod at anvende midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Det, at registreringspligten omfatter værdier fra alle virksomheder i koncernstrukturen, betyder, at kommunen heller ikke må modtage værdier direkte fra virksomhederne længere nede i koncernstrukturen, uden at der ske registrering i henhold til elforsyningslovens § 37, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1. En kommune skal således sikre, at alle aftaler mellem kommunen og virksomhederne i koncernstrukturen indgås på markedsbestemte vilkår, således at der ikke sker en udlodning til kommunen uden registrering.

2.1.1.2. Elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed i kommunen

Et andet eksempel på virksomheder omfattet af registreringspligten er tilfælde, hvor kommunen driver sin elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed som en del af kommunen.

Eksempel 2

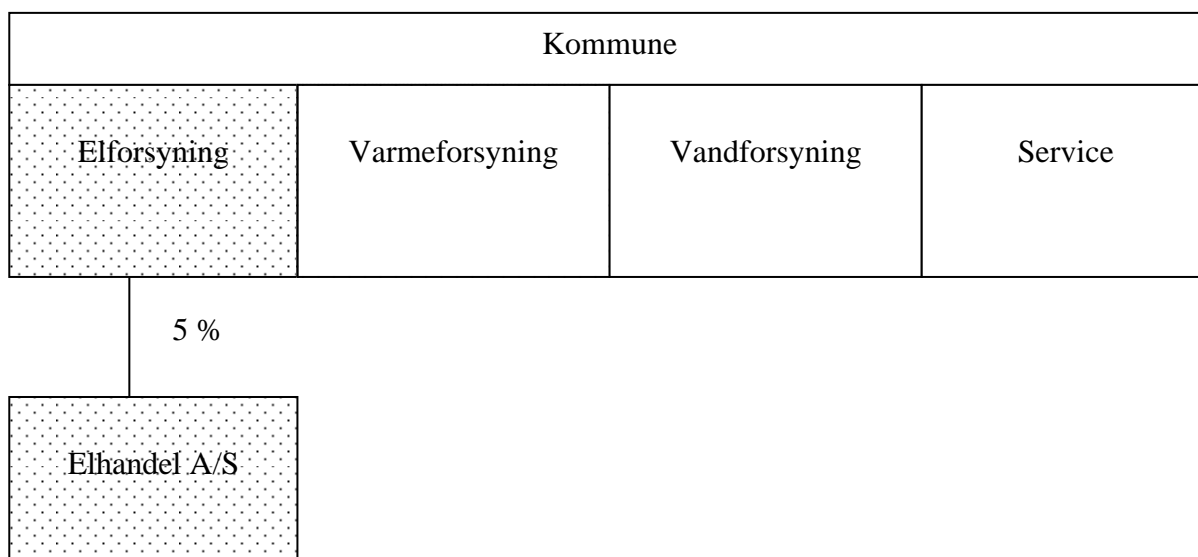
Kommune			
Elforsyning	Varmeforsyning	Vandforsyning	Service

I eksempel 2 er kommunen forpligtet til at registrere økonomiske overførsler fra elforsyningen til kommunen i henhold til elforsyningslovens § 37, stk. 1. Tilsvarende er kommunen forpligtet til i henhold til varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1, at registrere økonomiske overførsler fra varmforsyningen til kommunen. Ved kommunen forstås alle dele af den kommunale forvaltning, herunder de andre forsyningsenheder eller en serviceenhed. Det betyder, at en kommune også er forpligtet til at registrere en overførsel af midler fra f.eks. elforsyningen til varmforsyningen eller omvendt.

Der er således forskel på, om forsyningsaktiviteter udøves i kommunen eller i en kommunalt ejet koncernstruktur, som illustreret ved eksempel 1, hvor transaktioner mellem selskaberne i koncernstrukturen ikke i sig selv udløser registreringspligt, jf. dog kapitel 4, afsnit 4.4. nedenfor om forbud mod anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Såfremt den kommunale elforsynings- eller varmfremføringsenhed direkte eller indirekte ejer andele i andre virksomheder, vil disse andre virksomheder også blive omfattet af registreringspligten. Dette er illustreret ved eksempel 2a.

Eksempel 2 a

I eksempel 2 a udgør elforsyningsenheden og Elhandel A/S til sammen en koncernstruktur omfattet af elforsyningslovens § 37. Der er tale om en koncernstruktur som behandlet ovenfor i afsnit 2.1.1.1., hvortil der henvises.

2.1.1.3. Enkeltvirksomheder ejet af kommunen

Som et tredje eksempel på virksomheder omfattet af registreringspligten kan nævnes det tilfælde, hvor en kommune har organiseret sine forsyningsaktiviteter i selvstændige selskaber ejet direkte af kommunen, og disse selskaber ikke ejer andele i andre selskaber. I disse tilfælde vil registreringspligten naturligvis alene gælde elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden.

2.1.1.4. Virksomheder og koncerner hvori der har været udøvet aktiviteter omfattet af elforsyningsloven eller ejet et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp

Registreringspligten omfatter endvidere uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af elforsyningsloven eller i samme periode udøvet varmfremføringsvirksomhed. Det samme gælder for virksomheder, der direkte eller indirekte i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i virksomheder omfattet af elforsyningsloven eller varmfremføringsvirksomheder.

Herved sikres, at der også sker en registrering af uddelinger og afståelsessummer i tilfælde, hvor alle forsyningsaktiviteter afstås eller afvikles, men hvor kommunen først på et senere tidspunkt opbeholder de realiserede værdier.

2.1.2. Selskabsmæssige omstruktureringer

Selskabsmæssige omstruktureringer

1. i form af fusioner, spaltninger eller tilførsler af aktiver omfattet af fusionsskattelovens regler eller
2. i form af aktieombytninger omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 36

anses ikke for afståelse af ejerandele, i det omfang kommunens vederlag består i ejerandele i en eller flere virksomheder omfattet af registreringspligten.

Det samme gælder omstruktureringer, som begrebsmæssigt falder ind under fusionsskatteloven.

Selve den omstændighed at der gennemføres en selskabsmæssig omstrukturering, udløser således ikke registreringspligt, når kommunen ikke modtager noget vederlag som følge af omstruktureringen, men blot helt eller delvist udskifter sine ejerandele med ejerandele i andre virksomheder, der er omfattet af registreringspligten. De selskabsmæssige omstruktureringer, som kan gennemføres, uden at der udløses registreringspligt, er de selskabsmæssige omstruktureringer, som efter skattelovgivningen kan gennemføres med skattemæssig succession.

Det er kun i det omfang, de vederlag, som kommunen opnår som led i den selskabsmæssige omstrukturering, alene består i ejerandele i virksomheder omfattet af registreringspligten, at registreringspligten ikke udløses. I disse tilfælde vil en senere realisation af de værdier, som kommunen har i form af ejerandele i disse virksomheder, medføre registreringspligt, og det vil således være sikret, at registreringspligten indtræder på det tidspunkt, hvor kommunen faktisk modtager de pågældende værdier.

Hvis der er tale om en selskabsmæssig omstrukturering, hvor dele af vederlaget ikke består i ejerandele i virksomheder omfattet af registreringspligten, vil der for disse deles vedkommende være realiseret et afståelsesvederlag, der er omfattet af registreringspligten.

En udskillelse af en elnetvirksomhed, som udøves som en del af kommunen, til et kommunalt ejet aktieselskab er et eksempel på en selskabsmæssig omstrukturering, som under forudsætning af, at betingelserne overholdes, vil kunne laves uden at registreringspligten udløses.

2.2. Hvornår skal der registreres?

Kommunen skal først foretage registrering, når den modtager den økonomiske værdi. Det er således først på det tidspunkt, hvor kommunen modtager uddelingerne, f.eks. udbytte eller vederlag ved afståelse af virksomheder, at der skal foretages en registrering.

Der skal således f.eks. ikke foretages nogen registrering, blot fordi et moderselskab sælger et datterselskab. Registreringen skal først ske, når kommunen modtager vederlaget fra moderselskabet. Herved undgås, at bloktilskuddet reduceres før det tidspunkt, hvor kommunen faktisk har modtaget værdier fra de pågældende virksomheder.

Registrering skal også foretages ved overførsel af kapital fra virksomheder omfattet af bestemmelsen til kommunens øvrige virksomhed.

For så vidt angår overdragelse til fond eller anden selvejende institution gælder, at der ved afståelse skal ske registrering af et vederlag som mindst svarer til markedsværdien, uanset om kommunen modtager vederlag eller ej, jf. afsnit 2.2.2. nedenfor.

2.2.1. Enhver form for økonomisk værdi skal registreres

Enhver form for økonomisk værdi skal indgå i det samlede registrerede beløb i registreringsperioden (rådighedsbeløbet) og i beløb for de uddelinger og vederlag, som rådighedsbeløbet vedrører.

Uddelinger og vederlag ved afståelse omfatter enhver form for økonomisk værdi, der tilflyder kommuner. Det kan være i form af kapitalandele (f.eks. aktier), udbytte eller udlodning ved kapitalnedsættelse. Uddelinger og vederlag ved afståelse kan bestå i kontante beløb, men de kan også bestå i fysiske aktiver, serviceydelser eller rettigheder, eksempelvis fordringer, herunder konvertible obligationer m.v., og støtte til aktiviteter, som kommunen selv lovligt kan støtte.

Hvis den økonomiske værdi består i andet end kontante beløb, skal der foretages en værdiansættelse af markedsværdien af de pågældende uddelinger eller vederlag pr. rådighedsdatoen.

Der kan ikke ske fradrag ved opgørelsen af uddelinger og vederlag ved afståelse. Dette indebærer, at f.eks. sædvanlige handelsomkostninger såsom udgifter til eksterne rådgivere, tinglysningsafgift m.v. ikke kan fradrages.

Da registreringspligten omfatter værdier fra alle virksomheder i koncernstrukturen, vil kommunen heller ikke kunne modtage værdier fra virksomhederne længere nede i koncernstrukturen uden registrering.

2.2.1.1. Økonomiske dispositioner som ikke er omfattet af registreringspligten

En række økonomiske dispositioner vil ikke være omfattet af registreringspligten.

En nedbringelse af kommunale elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheders gæld til kommunen medfører ikke registreringspligt.

Det samme gælder for overførsler af beløb til dækning af pensionsforpligtelser, som ligeledes ikke kan anses for at være omfattet af registreringspligten. Efter indtægtsrammereguleringen på elområdet er der tale om tilbagebetaling af gæld vedrørende tjenestemandspensionsforpligtelser.

Selskabsmæssige omstruktureringer omfattet af elforsyningslovens § 37, stk. 2, eller varmforsyningslovens § 23 1, stk. 2, udløser heller ikke pligt til registrering, jf. afsnit 2.1.2. ovenfor.

2.2.2. Særligt vedrørende overdragelse til fond eller anden selvejende institution

Hvis en kommune ønsker at afstå ejerandele i virksomhederne til en fond eller anden selvejende institution, gælder særlige regler, jf. elforsyningslovens § 37, stk. 4, og varmforsyningslovens § 23 1, stk. 4.

Uanset om kommunen får betaling for overdragelsen eller ej, skal kommunen registrere et vederlag, som mindst svarer til markedsværdien af de ejerandele, som kommunen har afstået. Registreringen

skal ske på tidspunktet for afståelsen også i de tilfælde, hvor kommunen først modtager et vederlag senere.

Tidspunktet for registreringen er således fremrykket. Registreringen skal normalt ske på det tidspunkt, hvor kommunen har fået stillet vederlaget til disposition, jf afsnit 2.3 nedenfor. Til gengæld er der tale om en registrering en gang for alle. Det betyder, at kommunen ikke efterfølgende vil skulle registrere et beløb, selv om det senere måtte vise sig, at kommunen samlet set har modtaget et vederlag, som overstiger den opgjorte markedsværdi på afståelsestidspunktet.

Som udgangspunkt kan det ikke forekomme, at selskaber nede i en koncernstruktur, helt eller delvist vederlagsfrit overdrages til en fond eller anden selvejende institution. Hvis det imidlertid måtte forekomme, vil afståelsen ligeledes være omfattet af elforsyningslovens § 37, stk. 4, eller varmemforsyningslovens § 23 1, stk. 4.

De særlige regler gælder kun for overdragelse til fond eller anden selvejende institution. En overdragelse til et forbrugerejet andelsselskab vil således ikke være omfattet. I disse tilfælde gælder de almindelige regler om registrering af vederlagets størrelse og tidspunkt herfor, jf. afsnit 2.2. ovenfor.

2.2.3. Aftaler skal indgås på markedsbestemte vilkår

En kommune skal sikre, at alle aftaler mellem kommunen og virksomhederne i koncernstrukturen indgås på markedsbestemte vilkår, således at der ikke sker en udlodning til kommunen uden registrering. Det samme gælder for aftaler mellem virksomhederne i koncernstrukturen og andre helt eller delvist kommunalt ejede virksomheder udskilt fra kommunen.

2.2.4. Særligt vedrørende mellemregninger når elforsynings- og varmemfremføringsvirksomhed udøves som en del af kommunen

Registreringspligten omfatter også elforsynings- og varmemfremføringsvirksomheder, som drives som en del af kommunen, se afsnit 2.1.1.2. ovenfor. I disse tilfælde skal disse virksomheders økonomi klart kunne adskilles fra andre kommunale aktiviteter, ellers vil det ikke være muligt at sikre en korrekt registrering.

Kommunen skal dog samtidig have mulighed for at kunne etablere en kommunal opkrævningsfunktion, hvor også indbetalinger fra en elforsynings- eller varmemfremføringsvirksomhed indgår. Dette forhold, som giver anledning til mellemregning mellem kommunen og den enkelte forsyningsvirksomhed, reguleres i indberetningsbekendtgørelsen.

Kommunen skal således ved hver måneds udgang opgøre og udligne mellemregninger, således at der sker overførsel af modtagne beløb, som tilhører elforsynings- eller varmemfremføringsvirksomheden, til særskilte bankkonti tilhørende disse virksomheder. Dette gælder dog ikke, hvis det ved månedens udgang er åbenbart, at kommunen ikke gennem mellemregningen har lånt midler af elforsynings- eller varmemfremføringsvirksomheden. Omkostninger relateret til virksomhederne, og som afholdes af den fælles kommunale økonomiforvaltning fra kommunens bankkonto, kan fragå ved opgørelsen af mellemregningen, inden denne udlignes.

Ved særskilte bankkonti forstås konti tilhørende enten elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden. Dette kan gøres regnskabsmæssigt, selv om det sker inden for kommunen som juridisk person.

Den opgjorte mellemregning skal for perioden og indtil indfrielse i den efterfølgende måned forrentes med en rentesats svarende til den markedsrente, som kommunen måtte betale for et tilsvarende lån. Hvis kommunen måtte betale en lavere rente end markedsrenten for et tilsvarende lån, vil der foreligge en uddeling i form af rentedifferencen.

En kommune vil således i et vist omfang kunne låne penge på markedsbestemte vilkår fra elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden, når denne drives som en del af kommunen. Et lån vil dog kunne være udtryk for en væsentlig ny aktivitet og dermed kræve tilladelse fra transport- og energiministeren til bevarelse af ejerandele, jf. elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1. Der henvises til kapitel 5, afsnit 5.2. nedenfor.

2.2.5. Særligt vedrørende servicevirksomheder uden for virksomheder eller koncernstrukturer omfattet af el- eller varmforsyningslovene

En kommune kan etablere en servicevirksomhed uden for en elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed, som udøves som en del af kommunen. Kommunen kan også etablere en servicevirksomhed uden for den koncernstruktur, hvori elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden indgår.

En sådan servicevirksomhed, som ikke er omfattet af elforsyningslovens §§ 37 og 37 a eller varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m, vil ikke kunne etableres med midler fra elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden uden, at midlerne registreres med henblik på modregning. Hvis kommunen derfor måtte ønske at anvende midler fra disse virksomheder, vil midlerne skulle udloddes og registreres efter elforsyningslovens § 37, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1.

Elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m indeholder ikke grænser for, hvilke virksomheder en servicevirksomhed, som er etableret uden for elforsyningslovens §§ 37 og 37 a eller varmforsyningslovens §§ 23 l og m, vil kunne servicere. Dette betyder, at servicevirksomheden både vil kunne servicere virksomheder, som er omfattet af elforsyningslovens §§ 37 og 37 a eller varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m og andre virksomheder. Dette skal ses i modsætning til, hvad der gælder for en servicevirksomhed i en el- eller varmforsyningskoncern, se kapitel 4, afsnit 4.6.3. og kapitel 5, afsnit 5.2. nedenfor.

De øvrige regler i forsyningslovene sætter dog grænser for, hvilke aktiviteter, der kan flyttes fra f.eks. en elnetvirksomhed til en servicevirksomhed. Der henvises til kapitel 4, afsnit 4.6.3. nedenfor.

Aftaler mellem servicevirksomheden og elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden eller virksomheder i den koncernstruktur, hvori de indgår, vil skulle ske på markedsbestemte vilkår for at undgå, at der sker udlodning til kommunen uden registrering.

Kommunerne skal for at kunne godtgøre dette sikre, at også servicevirksomheden opfylder kravene i indberetningsbekendtgørelsens § 10, nr. 1-5. Der stilles således krav til kommunale servicevirksomheder, selv om de ikke indgår i koncernstrukturer, hvori udøves elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed.

Kravene følger som nævnt af indberetningsbekendtgørelsens § 10, nr. 1-5, og foreskriver primært, at fakturering skal ske løbende og på markedsbestemte vilkår. Herudover skal fordelingen på de enkelte aktiviteter kunne dokumenteres eller sandsynliggøres ved anvendelse af entydige fordelingsnøgler og forbrugsindikatorer. Endvidere skal der foreligge en skriftlig serviceaftale mellem den aftagende virksomhed og servicevirksomheden indeholdende en beskrivelse af arten og omfanget af de serviceydelser, der varetages af servicevirksomheden samt en beskrivelse af beregningsgrundlaget, størrelsen og betalingen for serviceydelserne.

Endelig fremgår det udtrykkeligt, at såfremt en sådan servicevirksomhed uden for en koncernstruktur, hvori indgår elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed, også varetager en fælles opkrævningsfunktion for de aftagende virksomheder, skal opkrævningsfunktionen tilrettelægges på en sådan måde, at indbetalingerne umiddelbart tilgår de aftagende virksomheder, som de vedrører. Ved umiddelbart forstås normalt senest den følgende bankdag efter, at indbetalingen har fundet sted. Kommunerne skal have en forretningsgang, som sikrer dette.

Det forhold at indbetalingerne umiddelbart skal overføres til de aftagende virksomheder skyldes, at der ellers kan være tale om en udlodning til kommunen. Kommunen eller en anden virksomhed vil have rådighed over beløbet i den periode, hvor det står i servicevirksomheden.

Det bemærkes, at en kommune, som har servicevirksomhed i en koncernstruktur med elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed, og som måtte ønske at "flytte" denne uden for koncernen og elforsyningslovens §§ 37 og 37 a eller varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m, vil skulle gøre dette ved et salg på markedsbestemte vilkår. Salgssummen vil herefter fortsat indgå i en koncernstruktur, som er omfattet af bestemmelserne om registreringspligt.

2.3. Rådighedsdato

Rådighedsdatoen er den dato, hvor det uddelte beløb eller vederlag er til rådighed for kommunen, og fra hvilken dato kommunen derfor har mulighed for at disponere over beløbet. Såfremt en kommune f.eks. har afstået en virksomhed på sådanne vilkår, at en del af vederlaget først kommer til udbetaling på et senere tidspunkt, vil udbetalingstidspunktet være den relevante rådighedsdato i forhold til denne del af vederlaget.

Det er det beløb, som kommunen faktisk oppebærer, der skal registreres. I de tilfælde, hvor vederlaget ikke ligger endelig fast, men afhænger af senere omstændigheder, vil det faktisk modtagne vederlag, inkl. beregnet forrentning, således skulle registreres, når rådighedsdatoen foreligger.

Der gælder særlige regler ved afståelse til en fond eller anden selvejende institution. Der henvises til afsnit 2.2.2. ovenfor.

2.4. Beregnet forrentning

For at modvirke spekulation i rådighedsdatoer skal kommunen endvidere beregne en forrentning af rådighedsbeløbet fra de enkelte rådighedsdatoer og indtil den 1. november i indberetningsåret, hvor reduktionen i bloktilskuddet foretages. Beregningen tager udgangspunkt i 360 rentedage på et år. Den beregnede forrentning fører herefter til reduktion af bloktilskuddet med samme procentsats som rådighedsbeløbet.

Ved indberetningsåret forstås det år, hvor kommunen senest den 1. februar har indberettet det pågældende rådighedsbeløb. Kommunen skal kun beregne forretningen fra rådighedsdatoen og indtil 1. november i indberetningsåret.

Ovenstående gælder, uanset om det beløb, der skal modregnes, overstiger bloktilskuddet i et år, og en del af modregningen derfor skydes til efterfølgende år. I sådanne tilfælde beregner Indenrigs- og Sundhedsministeriet en forrentning af det ved årets udgang resterende modregningsbeløb.

Rentesatsen er Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret. Rentesatsen er f.eks. oplyst på Nationalbankens hjemmeside.

2.5. Fradrag

Der kan ikke ske fradrag ved opgørelsen af uddelinger og vederlag ved afståelse. Dette indebærer, at f.eks. sædvanlige handelsomkostninger såsom udgifter til eksterne rådgivere, tinglysningsafgift m.v. ikke kan fradrages.

Der kan imidlertid ske fradrag i rådighedsbeløbet efter elforsyningslovens § 37, stk. 7 og 8, og varmforsyningslovens § 23 l, stk. 7 og 8.

2.5.1. Fradragsret for udbytte

Kommunale ejere af aktieselskaber, der var børsnoterede den 20. februar 2003, kan i det samlede rådighedsbeløb, inkl. beregnet forrentning, fradrage et beløb svarende til det gennemsnitlige modtagne udbytte fra selskaber omfattet af registreringspligten i årene 1998-2002. Såfremt udbyttet overstiger det gennemsnitlige udbytte for den angivne 5-års-periode, er denne del af udbyttet fortsat omfattet af modregningsreglen.

Fradraget kan ikke overstige det samlede modtagne udbytte i det kalenderår, som indberetningen vedrører. Herved sikres det, at en kommune ikke kan nedsætte udlodningen af udbytte i et bestemt kalenderår og herefter benytte undtagelsesbestemmelsen til – ved opgørelsen af det samlede rådighedsbeløb – at opnå fradrag, som er uden sammenhæng med det faktisk modtagne udbytte fra det børsnoterede aktieselskab.

De kommunale ejere skal fortsat foretage registrering af samtlige uddelinger, men kan efter opgørelse af det samlede rådighedsbeløb tillagt den beregnede forrentning foretage fradrag for det gennemsnitlige udbytte for en 5-års-periode forud for lovforslagets fremsættelse. Energitilsynet skal herefter, såfremt tilsynet kan godkende opgørelsen, give meddelelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om størrelsen af rådighedsbeløbet med tillæg af beregnet forrentning og med fradrag af det gennemsnitlige udbytte for perioden 1998-2002.

Bestemmelsen skal sikre, at de kommunale ejere af børsnoterede aktieselskaber, der hidtil har modtaget udbytte, fortsat uden modregning kan modtage udbytte op til det gennemsnitlige udbytte for den seneste 5-års-periode fra 1998 til 2002 (inklusive). I udbytte, der ligger herudover, foretages der modregning svarende til den modregning, der sker hos andre kommunale ejere.

2.5.2. Fradragsret for beløb som allerede har ført til modregning

Kommuner kan endvidere, når de afstår en el- eller varmforsyningskoncern, fradrage beløb, som allerede er blevet modregnet på grundlag af afgørelser fra Energitilsynet eller Energistyrelsen efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1 eller 6, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1 eller 6.

Reglerne i elforsyningslovens § 37 a og varmemforsyningslovens § 23 m, giver mulighed for, at kommuner kan modregnes i bloktilskuddet af beløb, som ikke er blevet trukket op i kommunekassen. Der henvises til kapitel 4 nedenfor, hvoraf det fremgår, at der kan kræves modregning i tilfælde af, at el-, varme, eller naturgasmidler er blevet anvendt på andre aktiviteter i strid med elforsyningslovens § 37 a eller varmemforsyningslovens § 23 m.

Hvis en kommune således er blevet modregnet på baggrund af disse bestemmelser, vil kommunen - for at undgå dobbelt modregning - kunne fratække beløbet ved afståelse af virksomheden eller koncernen. Beløbet vil kun kunne fratækkes ved afståelse og ikke ved udlodning, idet det ikke vil kunne lægges til grund, at der er en sammenhæng mellem en udlodning og den uretmæssige anvendelse, som har fundet sted.

2.6. Energitilsynets afgørelse

Energitilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt de indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og eventuelle fradrag vedrørende udbytte og beløb, som allerede har ført til modregning kan godkendes. Hvis Energitilsynet ikke kan godkende disse, fastsætter tilsynet rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag.

2.7. Indenrigs- og Sundhedsministeriets modregning

De af Energitilsynet godkendte rådighedsbeløb, inkl. beregnet forrentning, meddeles senest den 1. maj hvert år til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet reducerer herefter statstilskuddet til de berørte kommuner med et beløb svarende til 40 pct. at det af Energitilsynet meddelte rådighedsbeløb, inkl. beregnet forrentning, forudsat at kommunen vælger at deponere et beløb svarende til rådighedsbeløbet, inkl. beregnet forrentning, fratrukket tilskudsreduktionen.

Alternativt fastsættes modregningsprocenten til 60 pct., hvis kommunen ikke ønsker at deponere et beløb svarende til rådighedsbeløbet, inkl. beregnet forrentning, fratrukket tilskudsreduktionen.

Deponeringen sker ved anbringelse af beløbet i overensstemmelse med reglerne i den kommunale styrelseslovs § 44. Efter denne bestemmelse skal midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, indsættes i pengeinstitut eller på postgirokonto eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, som fondes midler kan anbringes i.

Det deponerede beløb kan årligt frigives med en tiendel i den 10-årige deponeringsperiode. Tilskrevne renter til de deponerede beløb vil endvidere kunne frigives løbende over deponeringsperioden.

Hvis kommunen vælger ekstraordinært at nedbringe sin gæld, kan det deponerede beløb med Indenrigs- og Sundhedsministeriets godkendelse tilsvarende ekstraordinært reduceres. Kommunen vil således have mulighed for at vælge, at midler fra uddelinger og afståelse af energivirksomheder i stedet for binding i en periode anvendes til nedbringelse af eksisterende gæld.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fastsat nærmere regler om ordningens administration i bekendtgørelse nr. 232 af 26. marts 2004 om deponering m.v. ved kommuners afståelse m.v. af energivirksomheder.

2.8. Hvad er konsekvenserne, hvis der ikke sker fuld indberetning?

Hvis Energitilsynet ikke kan godkende en kommunes indberetning, vil Energitilsynet skulle fastsætte rådighedsbeløb m.v.

Der er endvidere hjemmel i lovgivningen til at pålægge bødestraf, såfremt kommunen undlader at foretage registrering eller indberetning eller afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Energitilsynet eller efter anmodning undlader at afgive oplysninger til Energitilsynet.

Kapitel 3: Afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 6, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 6

3.1. Hvem skal afgive erklæring til Energitilsynet?

Pligten til at afgive erklæring påhviler kommuner, som i det foregående kalenderår ejer eller har ejet andele i

virksomheder omfattet af elforsyningslovens § 37, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 1, stk. 1, (se kapitel 1, afsnit 1.1.)

og

der i disse virksomheder, eller virksomheder, som de direkte eller indirekte ejer andele i, udøves eller har været udøvet aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Pligten til at afgive erklæring påhviler således alene kommuner, som udøver eller i perioden har udøvet vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i en koncernstruktur omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m.

3.2. Hvornår skal der afgives erklæring til Energitilsynet?

Erklæringen skal afgives senest 1. februar til Energitilsynet. Ved erklæringen godtgør kommunen, at der ikke i det foregående kalenderår er anvendt midler i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 3.

3.3. Hvilke erklæringer skal anvendes?

Kommunerne skal anvende de standarderklæringer, som er vedlagt som bilag 3 og 4 til indberetningsbekendtgørelsen. Bilag 3 skal udfyldes af kommunen, mens bilag 4 skal udfyldes af kommunens revisor. Revisor skriver herved under på, at kommunens erklæring er rigtig og fuldstændig, og at indberetningsbekendtgørelsen er overholdt.

Hvis virksomhederne revideres af en anden end kommunens revisor, skal der på vegne af de pågældende virksomheder indhentes en tilsvarende erklæring fra en statsautoriseret revisor på vegne af disse virksomheder. Den eller de supplerende erklæring(er) fra de statsautoriserede revisorer skal dog ikke automatisk indsendes til Energitilsynet. Erklæringen eller erklæringerne skal blot foreligge i kommunen, således at Energitilsynet vil kunne rekvirere dem.

Der skal udfyldes en standarderklæring pr. koncern (inkl. delvist ejede virksomheder), som i løbet af indberetningsperioden er eller har været omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m, og hvori der er eller har været udøvet vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Hvis en kommune ejer eller har ejet flere elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheder inden for samme koncernstruktur, skal kommunen således kun afgive en erklæring.

Hvis kommunen derimod ejer eller har ejet flere elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheder, som ikke ligger eller har ligget inden for samme koncernstruktur, vil kommunen skulle afgive to eller flere erklæringer efter el- eller varmforsyningslovene. En kommune vil derfor f.eks. skulle afgive to erklæringer, hvis den ejer to elforsyningsvirksomheder, som indgår i hver sin koncernstruktur.

Det skal understreges, at der ved koncern også forstås det tilfælde, hvor en kommune driver virksomhed omfattet af elforsyningslovens § 37 eller varmforsyningslovens § 23 l som en del af kommunen, og denne enhed i kommunen direkte eller indirekte ejer andele i andre virksomheder, hvori udøves vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

3.4. Hvilken dokumentation skal foreligge?

Kommunen skal som udgangspunkt ikke fremsende anden dokumentation end revisorerklæringen til Energitilsynet.

Dokumentationen for, at der ikke er anvendt midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til aktiviteter forbundet med vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering, skal dog foreligge i kommunen og i de omfattede virksomheder. Energitilsynet vil kunne kræve oplysningerne tilsendt.

Herudover vil kommunen i erklæringen til Energitilsynet for så vidt angår virksomheder, hvori både indgår midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter og andre midler, skulle oplyse om størrelsen af de nettoaktiver, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene og størrelsen af de nettoaktiver, der stammer fra andre aktiviteter pr. 31. december i det kalenderår erklæringen vedrører.

3.5. Mulighed for digital afgivelse af erklæring til Energitilsynet

Bekendtgørelsen med bilag findes på Energitilsynets hjemmeside, se www.energitilsynet.dk. Det er muligt at downloade standarderklæringerne med henblik på digital afgivelse af erklæring til Energitilsynet.

Ved indsendelse af erklæringerne i elektronisk form skal de være forsynet med en digital signatur, som udarbejdes i henhold til OCES-standarden (Offentlige Certifikater til Elektronisk Service).

3.6. Overgangsbestemmelse vedrørende erklæring for perioden 15. juni 2006 til 31. december 2006

Den første erklæring skal afgives inden 1. februar 2007 for perioden 15. juni 2006 til 31. december 2006.

For perioden 1. januar 2006 til 15. juni 2006 gjaldt reglerne i den dagældende elforsyningslovs § 37, stk. 10 og 11, eller den dagældende varmforsyningslovs § 23 e, stk. 10 og 11. Dette betyder, at der skulle være ansøgt om tilladelse til bevarelse af ejerandele, såfremt der måtte være påbegyndt væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering i perioden. Der henvises til kapitel 5, afsnit 5.1.2. herom. Der er dog intet til hinder for, at kommunen også

afgiver erklæring om, at der ikke er anvendt midler til aktiviteter forbundet med vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering i perioden 1. januar 2006 til 15. juni 2006.

Ved indberetningen for perioden 15. juni 2006 til 31. december 2006 skal kommunerne godtgøre, at der ikke er anvendt midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter. Indberetningsbekendtgørelsen indeholder i §§ 8-10 regler for, hvordan kommunerne skal godtgøre dette. Kommunerne har dog i perioden 15. juni 2006 til 31. december 2006 mulighed for på anden måde at godtgøre, at der ikke er anvendt midler i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 3. Bevisbyrden påhviler kommunerne. Kommunerne vil fortsat skulle anvende bekendtgørelsens bilag 3 og 4 samt redegøre for, hvordan forholdene i så fald godtgøres.

Kapitel 4: Gennemgang af elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m (undtagen kravet om tilladelse i stk. 1) samt indberetningsbekendtgørelsens §§ 9 og 10

4.1. Formål

Som det fremgår af kapitel 1 og 2 i denne vejledning, regulerer elforsyningslovens § 37 og varmforsyningslovens § 23 l forholdet mellem på den ene side elforsynings- og varmfremføringsvirksomheder (samt eventuelle andre virksomheder i koncernstrukturen) og på den anden side kommunen. Elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m regulerer derimod forholdet mellem virksomhederne inden for en el- eller varmforsyningskoncernstruktur.

Formålet med elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m er således at undgå, at der i helt eller delvist kommunalt ejede virksomheder opsamles kapital, der stammer fra el- eller varmforsyningsvirksomhed, som derefter anvendes til andre kommunale aktiviteter, uden at der sker reduktion i det kommunale bloktilskud.

Dette formål søges fra den 15. juni 2006 sikret på to måder:

1. Ved krav om tilladelse fra transport- og energiministeren til bevarelse af ejerandele, såfremt der påbegyndes væsentlige nye aktiviteter uden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter og
2. Ved forbud mod anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Dette betyder, at der i modsætning til tidligere kan etableres kommunale multiforsyningskoncerner, som både omfatter el-, varme, eller naturgasforsyningsaktiviteter samt vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter, uden at der skal indhentes tilladelse.

Før den 15. juni 2006 skulle kommunerne også indhente tilladelse fra transport- og energiministeren, hvis der blev påbegyndt væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering.

Da forbudet mod anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter forventes at regulere de fleste tilfælde fremover, vil disse regler blive gennemgået først. Spørgsmålet om hvornår der skal indhentes tilladelse gennemgås i kapitel 5.

4.2. Hvilke virksomheder er omfattet af elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1?

Elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, omfatter tilsammen fire typer virksomheder:

1. virksomheder der er eller i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af elforsyningslovens § 2, stk. 1, d.v.s. virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, transport, handel og levering af elektricitet (se elforsyningslovens § 37, stk. 1)
2. virksomheder der ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp (se varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1)
3. virksomheder der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i de i nr. 1 og 2 nævnte virksomheder (se elforsyningslovens § 37, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1)
4. virksomheder som de i nr. 1 - 3 nævnte virksomheder, direkte eller indirekte ejer andele i (se elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1)

Som det fremgår, er det kun fjerde type virksomhed, som direkte følger af ordlyden af elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1. Dette skyldes, at § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, regulerer forholdene i koncernen. Der kan således ikke slutes modsætningsvis overfor elforsyningslovens § 37 og varmforsyningslovens § 23 l. Disse bestemmelser omfatter også indirekte alle virksomhederne i koncernen, jf. kapitel 2, afsnit 2.1.1.1.

Det følger af bestemmelserne, at både helt eller delvist kommunalt ejede virksomheder omfattes. En elhandelsvirksomhed, som en kommune f.eks. via sin netvirksomhed ejer 5 pct. af, vil således også være omfattet af bestemmelserne. Bestemmelserne omfatter derfor flere virksomheder, end det man normalt forstår ved en koncern. Der henvises til eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1.

Såfremt en kommune driver forsyningsvirksomheder som en del af kommunen, udgør forsyningsvirksomhederne ikke en koncern i elforsyningslovens §§ 37 eller 37 a's forstand. Det vil kun være elforsyningen, som er omfattet af elforsyningslovens §§ 37 og 37 a, og det vil kun være virksomheden, som ejer anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, som er omfattet af varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m. Den enkelte forsyningsenhed kan dog indgå i en koncernstruktur med en virksomhed, som forsyningsenheden ejer andele i. Dette er illustreret ved eksempel 2 a i kapitel 2, afsnit 2.1.1.2., hvortil der henvises.

4.3. Hvilke aktiviteter er omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene?

Afgrænsningen af hvilke aktiviteter, der er omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene, har stor betydning for afgrænsningen af hvilke midler, der kan anvendes til vandforsynings-

spildevands- og affaldshåndteringsaktiviteter, samt hvornår en kommune skal ansøge om tilladelse til bevarelse af ejerandele.

Kommunerne skal således sikre, at der ikke anvendes midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter, og kommunerne skal ikke ansøge om tilladelse til bevarelse af ejerandele, hvis der påbegyndes væsentlige nye aktiviteter, som falder inden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene.

Det følger endvidere af elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, sammenholdt med elforsyningslovens § 37 a, stk. 2, at der kan anvendes midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af elforsyningsloven til aktiviteter omfattet af varme- eller naturgasforsyningslovene, når det sker inden for koncernstrukturen. Tilsvarende følger det af varmemforsyningslovens § 23 m, stk. 3, sammenholdt med varmemforsyningslovens § 23 m, stk. 2, at der kan anvendes midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af varmemforsyningsloven til aktiviteter omfattet af el- og naturgasforsyningslovene, når det sker inden for koncernstrukturen.

Afgrænsningen af hvilke aktiviteter, der er omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene har givet anledning til fortolkningstvivil, hvorfor Energistyrelsen anbefaler, at kommunerne retter henvendelse til Energistyrelsen, såfremt de måtte være i tvivil.

Det skal særligt bemærkes, at tilknyttede aktiviteter som omhandlet i elforsyningslovens § 4, stk. 2, anses for omfattet af elforsyningsloven i forhold til elforsyningslovens § 37 a og varmemforsyningslovens § 23 m.

Energistyrelsen er ved at udarbejde en bekendtgørelse i medfør af elforsyningslovens § 4, stk. 3, som afgrænser hvilke aktiviteter, der kan anses for tilknyttede. Indtil bekendtgørelsen foreligger henvises til den hidtidige bekendtgørelse nr. 874 af 20. november 1995. Bekendtgørelsen er ophævet ved bekendtgørelse nr. 1126 af 29. december 1999; men den nye bekendtgørelse vil blive udmøntet med udgangspunkt i de hidtil gældende bestemmelser.

Herudover henvises for så vidt angår bredbåndsaktiviteter til den praksis som følger af Energistyrelsens udtalelse om Energi Viborg A/S' plan om bredbåndsvirksomhed af 22. marts 2005. Udtalelsen kan læses på Energistyrelsens hjemmeside: www.ens.dk.

Generelle erhvervsfremmeinitiativer må som udgangspunkt antages at falde uden for elforsyningslovens § 4, stk. 2.

4.4. Forbud mod anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter

Der gælder et forbud mod anvendelse af midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i koncernstrukturer omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmemforsyningslovens § 23 m.

I eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1., hvor el- og vandforsyningsaktiviteter indgår i samme koncernstruktur, betyder forbudet, at der skal være vandtætte skotter mellem midler, der stammer

fra elaktiviteter og midler, der stammer fra vandforsyningsaktiviteter. Dette gælder også for midler i holdingselskabet, jf. afsnit 4.6. For servicevirksomheden henvises endvidere til kapitel 4.6.3.

Forbudet gælder alene anvendelse af midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Såfremt midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, ønskes anvendt på andre aktiviteter uden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, vil der være tale om en situation, som skal vurderes i forhold til kravet om tilladelse fra transport- og energiministeren, jf. elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmemforsyningslovens § 23 1, stk. 1.

4.4.1. Hvad forstås ved vandforsynings-, spildevands- og affaldshåndteringsaktiviteter?

Forbudet mod anvendelse af midler vedrører aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør eller af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndteringsaktiviteter i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Som eksempler på aktiviteter forbundet med et vandforsyningsanlæg er indvinding af vand i henhold til en indvindingstilladelse samt distribution af vand. Som eksempler på aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg i medfør af lov om miljøbeskyttelse kan nævnes kloakforsynings etablering og drift af spildevandsanlæg og kommunale tømningsordninger for bundfældningstanke, samletanke m.v. Håndtering af affald i medfør af lov om miljøbeskyttelse dækker begrebsmæssigt alle de aktiviteter, kommuner kan varetage i relation til affald. Eksempelvis kan nævnes planlægning, etablering, administration og drift af anlæg for bortskaffelse af og nyttiggørelse af affald.

4.4.2. Hvad forstås ved midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter?

Ved midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter, forstås alt af økonomisk værdi. Det har ingen betydning, hvor aktiverne befinder sig i koncernstrukturen. Midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter, kan således f.eks. befinde sig i et holdingselskab. Aktier, rettigheder og andele betragtes således også som midler.

Det følger af § 9, stk. 4, i indberetningsbekendtgørelsen, at der skal udarbejdes en regnskabsmæssig opgørelse af midler, som stammer fra el-, varme- og naturgasaktiviteter. Opgørelsen skal have skæringsdato senest pr. 15. juni 2006. På denne måde sikres at alle midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter bliver identificeret, når der udøves vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i koncernen.

Midler skal stamme fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter. Der skal understreges, at der ingen tidsbegrænsninger er på begrebet stammer fra. En administrationsbygning, som er ejet af f.eks. et holdingselskab, og som oprindeligt er betalt med elmidler, vil således være omfattet.

Hvis en kommune imidlertid måtte have registreret, at der er blevet trukket midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter op i kommunekassen, og kommunen herefter ønsker at anvende de midler, som er tilbage efter modregningen, til aktiviteter i koncernstrukturen, vil disse midler ikke blive betragtet som midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter.

Midlerne skal endelig stamme fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene. Der henvises til afsnit 4.3. ovenfor.

4.4.3. Hvad forstås ved anvendelse af midler?

Ved anvendelse af midler forstås enhver anvendelse, herunder kapitalindsud, udlån, garanti eller sikkerhedsstillelse til fordel for vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsvirksomheder og aktiviteter.

Dette betyder, at midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter, ikke må udlånes til eller stilles til sikkerhed for vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Et moderselskab til f.eks. en el-, og vandforsyningsvirksomhed, som illustreret ved eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1., vil således ikke kunne udlåne midler, som stammer fra elforsyningsvirksomheden til vandforsyningsvirksomheden. Ved midler forstås også midler i form af aktier, jf. afsnit 4.4.2. ovenfor. El- og varmforsyningslovene er dog ikke til hinder for, at moderselskabet i eksempel 1 kan udlåne midler, som stammer fra vandforsyningen til vandforsyningsvirksomheden eller stille vandforsyningsmidler til sikkerhed for vandforsyningsvirksomheden. Dette forudsætter dog, at midlerne kan identificeres, jf. kravet om bogføringsmæssig adskillelse mellem midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene og midler, der stammer fra andre aktiviteter i § 9, stk. 1, i indberetningsbekendtgørelsen.

Forbudet mod anvendelse af midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter, til vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter rammer endvidere cash pool-ordninger, hvori indgår midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter. Der vil således ikke kunne etableres en cash pool-ordning mellem f.eks. moderselskabet og vandforsyningen i eksempel 1.

Det gælder ligeledes, at hvis Service A/S i eksempel 1 er en fælles servicevirksomhed, og denne også skal varetage opkrævningsfunktioner, da vil den kun kunne gøre dette, såfremt opkrævningsfunktionen tilrettelægges på en sådan måde, at indbetalingerne umiddelbart tilgår de aftagende virksomheder, som de vedrører. Ved umiddelbart forstås normalt senest den følgende bankdag efter, at indbetalingen har fundet sted. Der henvises til § 10, nr. 5, i indberetningsbekendtgørelsen. Kommunerne skal have en forretningsgang, som sikrer dette.

Som alternativ til en cash pool-ordning kan virksomhederne under visse betingelser anvende rentenetting, idet en sådan ikke indebærer en fælles hæftelse over for banken. Der henvises til § 9, stk. 6, i indberetningsbekendtgørelsen og afsnit 4.6. nedenfor.

Herudover vil løbende mellemværender mellem virksomheder, som udøver aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene og virksomheder, som udøver vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter, skulle udlignes løbende, således at de ikke får karakter af et lånemellemværende.

Endelig forstås ved anvendelse af midler også aftaler, der ikke indgås på markedsbestemte vilkår. Dette betyder, at der ikke må indgås en aftale, som er begunstigende for vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter på bekostning af midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene.

4.5. Krav om selskabsmæssig adskillelse

Kravet om selskabsmæssig adskillelse mellem på den ene side aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og på den anden side vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter er indsat for, at kommunerne kan godtgøre, at der ikke er anvendt midler i strid med forbudet. Affaldsforbrændingsanlæg, vil dog fortsat kunne udøve aktiviteter forbundet med affaldshåndtering uden selskabsmæssig adskillelse.

Kravet supplerer de øvrige krav om selskabsmæssig adskillelse i el- og varmforsyningslovene. Det følger således f.eks. allerede af elforsyningslovens § 47, stk. 4, at der ikke må udøves vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i net- og transmissionsvirksomheder.

Det skal understreges, at kravet om selskabsmæssig adskillelse også betyder, at aktiviteter knyttet til virksomhed omfattet af elforsyningsloven, som kommunen udøver på grundlag af elforsyningslovens § 4, stk. 2, skal holdes selskabsmæssigt adskilt fra vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Kravet om selskabsmæssig adskillelse hindrer ikke, at en kommune fortsat driver forsyningsvirksomhed som en del af den kommunale forvaltning. Dette skyldes, at kravet om selskabsmæssig adskillelse alene vedrører aktiviteter i virksomheder omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m. En vandforsynings-, spildevands, eller affaldshåndteringsvirksomhed, som drives som en del af kommunen og er regnskabsmæssigt adskilt fra el-, varme- og naturgasforsyningsvirksomheder, er ikke omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m, jf. også indberetningsbekendtgørelsens § 4.

4.6. Krav om bogføringsmæssig adskillelse

Indberetningsbekendtgørelsens § 9 stiller krav om bogføringsmæssig adskillelse mellem på den ene side midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og på den anden side midler, der stammer fra andre aktiviteter.

Bogføringsmæssig adskillelse kan sikres på flere måder. Det skal dog ved konteringen af en indtægt eller udgift være klart, hvilke(n) aktivitet(er) den pågældende indtægt eller udgift skal henføres til eller fordeles imellem.

Kravet om bogføringsmæssig adskillelse gælder dog ikke for servicefunktioner, som varetages i et selskab, som er selskabsmæssigt adskilt fra virksomheder, som udøver aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene og vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter. Måtte der imidlertid være andre midler i servicevirksomheder, skal disse holdes bogføringsmæssigt adskilt fra midler, som vedrører serviceaktiviteterne, jf. indberetningsbekendtgørelsens § 9, stk. 3.

Kravet om bogføringsmæssig adskillelse hindrer ikke, at virksomhederne indgår en aftale med banken om rentenetting for de adskilte likvide bankkonti, forudsat at aftalen

- ikke forringer rentevilkårene for midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene og
- ikke indebærer nogen form for fælles hæftelse over for banken.

4.6.1. Regnskabsmæssig opgørelse senest pr. 15. juni 2006

Kommunerne skal være opmærksomme på, at det følger af § 9, stk. 4, i indberetningsbekendtgørelsen, at der skal udarbejdes en regnskabsmæssig opgørelse af midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasaktiviteter. Kravet gælder for virksomheder, der den 15. juni 2006 også udøvede vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i koncernstrukturen. Opgørelsen skal have skæringsdato senest pr. 15. juni 2006. Dette betyder, at den f.eks. vil kunne udarbejdes med skæringsdato pr. 1. januar 2006, hvis denne dato passer bedre regnskabsmæssigt.

Opgørelsen skal ikke vedlægges erklæringen til Energitilsynet; men Energitilsynet vil kunne rekvirere denne.

4.6.2. Særligt vedrørende affaldsforbrændingsanlæg

Som udgangspunkt skal aktiviteter forbundet med affaldshåndtering være selskabsmæssigt adskilt fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene. Dette gælder dog ikke for affaldsforbrændingsanlæg, hvor der alene stilles krav om bogføringsmæssig adskillelse mellem aktiviteterne, jf. indberetningsbekendtgørelsens § 9, stk. 1 og 2, og afsnit 4.6. ovenfor.

Den bogføringsmæssige adskillelse kan for affaldsforbrændingsanlæg dokumenteres ved anvendelse af en omkostningsfordelingsnøgle, som vil kunne godkendes af Energitilsynet i henhold til tilsynets praksis på området.

Dette skyldes, at det ikke er muligt at foretage en faktisk opdeling af omkostningerne ved affaldsforbrændingsanlæg på el-, varme- og affald.

Det skal bemærkes, at indberetningsbekendtgørelsens § 10 alene finder anvendelse på fælles servicevirksomheder, som udøves i selskaber, som er selskabsmæssigt adskilt fra virksomheder, som udøver aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene eller vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter. Da dette ikke er tilfældet for serviceaktiviteter i virksomheder, som driver affaldsforbrændingsanlæg, vil disse virksomheder ikke kunne anvende § 10.

4.6.3. Særligt vedrørende fælles servicevirksomheder

I henhold til elforsyningslovens § 37 a, stk. 5, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 5, er det muligt for kommunale forsyningskoncerner at etablere en fælles servicevirksomhed, som servicerer koncernens forsyningsvirksomheder, selv om det både drejer sig om el-, varme- eller naturgasvirksomheder, og virksomheder, som udøver vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Ved servicefunktioner forstås anvendelse af fælles tegnestue, projekteringsafdeling, maskinpark, it-systemer, driftspersonale, biler, opkrævningsfunktioner og andre administrative funktioner og lignende, herunder de administrationsbygninger, som er nødvendige for at udøve serviceaktiviteter.

Det skal understreges, at det alene er servicefunktioner, som selskabet kan udføre for forsyningsvirksomhederne. Dette stemmer også overens med for eksempel elforsyningslovens krav om, at den bevillingspligtige aktivitet skal udøves af den bevillingshavende virksomhed. I henhold til elforsyningsloven skal den bevillingshavende virksomhed som minimum have ansat det personale, som skal træffe de overordnede ledelses- og driftsmæssige beslutninger samt udøve den

overordnede økonomiske styring af virksomheden. Det personale, der har sådanne beføjelser, vil altså ikke kunne lejes hos andre juridiske enheder, da dette i realiteten ville være ensbetydende med, at den bevillingspligtige aktivitet blev udøvet af disse andre juridiske enheder. Den præcise grænse for, hvor stor en del af virksomhedens opgaver, der skal udføres af virksomhedens eget personale, vil i øvrigt afhænge af virksomhedens størrelse og opgavernes omfang og karakter. Herudover følger det f.eks. af elforsyningslovens § 51, stk. 4, at bevillingshavere til net-, transmissions- og elproduktionsvirksomhed skal eje de anlæg, der benyttes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter.

Den fælles servicevirksomhed, skal være selskabsmæssigt adskilt fra virksomheder, som udøver aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene eller vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter. Da tilknyttet virksomhed omfattet af elforsyningslovens § 4, stk. 2, anses for at være en aktivitet omfattet af elforsyningsloven, medfører dette, at en fælles servicevirksomhed f.eks. heller ikke kan placeres i et selskab, som også udøver aktiviteter, som har tilknytning til aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, såsom etablering og drift af vejbelysning.

El- og varmforsyningslovene regulerer ikke, hvor kommunen skal placere sin servicevirksomhed i koncernstrukturen. Servicevirksomheden kan derfor f.eks. placeres i et holdingselskab eller i et søsterselskab til de aftagende forsyningsvirksomheder.

Kommunen skal dog ved placeringen kunne overholde de krav, som følger af indberetningsbekendtgørelsens § 10. Det fremgår således bl.a. af § 10, nr. 6, at aktiver og passiver regnskabsmæssigt skal henføres til den forsyningsart, som de er naturligt knyttet til. Endvidere fremgår bl.a. af § 10, nr. 7, at såfremt anskaffelse af fælles anlægsaktiver m.v. ønskes finansieret af lån eller kapitalindskud skal dette ske ved forholdsmæssig ydelse af lån eller kapitalindskud fra de virksomheder, som deltager i anvendelsen af de fælles aktiver. Fordelingen skal svare til de enkelte virksomheders forventede forholdsmæssige brug af aktivet.

Den fælles servicevirksomhed kan kun servicere de af koncernens virksomheder, der udøver aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningsloven og aktiviteter forbundet med vandforsyningsanlæg i medfør af lov om vandforsyning eller aktiviteter forbundet med spildevandsanlæg eller affaldshåndtering i medfør af lov om miljøbeskyttelse.

Det skal således understreges, at elforsyningslovens § 37 a, stk. 5, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 5, ikke giver mulighed for at levere serviceydelser til andre virksomheder, herunder andre kommunale virksomheder uden for koncernstrukturen.

Hvis en kommune måtte ønske at udøve serviceaktiviteter inden for koncernstrukturen for virksomheder, som ligger uden for koncernstrukturen, vil der være tale om en ny aktivitet. Hvis denne aktivitet er væsentlig, vil den kun kunne udøves, såfremt der er indhentet tilladelse fra transport- og energiministeren til bevarelse af ejerandele, jf. elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1. Der henvises til kapitel 5 nedenfor.

Hvis en kommune måtte ønske en servicevirksomhed, som både servicerer virksomheder omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m og andre virksomheder, skal servicevirksomheden placeres uden for koncernen. Der henvises til kapitel 2, afsnit 2.2.5.

Da en fælles servicevirksomhed ikke er underlagt kravet om bogføringsmæssig adskillelse, er der fastsat særlige regnskabsmæssige krav i indberetningsbekendtgørelsens § 10, som skal sikre, at der ikke anvendes midler, som stammer fra el-, varme- eller naturgasforsyning på vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Foruden kravene i forbindelse med fordeling af aktiver og passiver og forholdsmæssig finansiering af lån, foreskriver § 10 primært, at fakturering skal ske løbende og på markedsbestemte vilkår. Herudover skal fordelingen på de enkelte aktiviteter kunne dokumenteres eller sandsynliggøres ved anvendelse af entydige fordelingsnøgler og forbrugsindikatorer. Endvidere skal der foreligge en skriftlig serviceaftale mellem den aftagende virksomhed og servicevirksomheden indeholdende en beskrivelse af arten og omfanget af de serviceydelser, der varetages af servicevirksomheden samt en beskrivelse af beregningsgrundlaget, størrelsen og betalingen for serviceydelserne, jf. § 10, nr. 4, i indberetningsbekendtgørelsen.

Ved markedsbestemte vilkår forstås i forhold til den fælles servicevirksomhed også en omkostningsfordeling efter de enkelte aktiviteters faktiske forholdsmæssige forbrug, dog maksimalt markedsprisen. Den fælles servicevirksomhed vil således kunne levere en serviceydelse til en omkostningsbestemt pris, som er lig med eller ligger under markedsprisen.

Det skal dog understreges, at der alene er tale om en fastsættelse af markedsbestemte vilkår i forhold til elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m. Definitionen af markedsbestemte vilkår ændrer ikke ved de øvrige bestemmelser i el- og varmforsyningsloven, herunder prisbestemmelserne i varmforsyningsloven.

Det skal endvidere bemærkes, at servicevirksomheden også i forhold til opkrævningsfunktioner skal overholde reglerne i § 37 a, stk. 3, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 3, hvorefter der ikke må anvendes midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene på aktiviteter i forbindelse med vand, spildevand eller affald. Det skal således sikres, at de opkrævede beløb umiddelbart tilgår de aftagende virksomheder, som de vedrører. I modsat fald vil der være tale om en cash pool-ordning, som ikke er tilladt i medfør af elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 3.

4.7. Energitilsynets afgørelse

Det er kommunen, som skal godtgøre og dermed dokumentere, at der ikke er anvendt midler i strid med stk. 3. Finder Energitilsynet, at en kommune må anses for at have anvendt midler i strid med stk. 3, vil de anvendte midler blive betragtet som uddelinger efter elforsyningslovens § 37, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 1. Energitilsynet fastsætter herefter rådighedsdatoen, beløbets størrelse samt en beregnet forrentning i henhold til § 37, stk. 6, eller varmforsyningslovens § 23 l, stk. 6.

4.8. Hvad er konsekvenserne, hvis en kommune ikke afgiver af erklæring til Energitilsynet

Hvis der måtte opstå den situation, at en kommune ikke kan siges at have afgivet erklæring i overensstemmelse med indberetningsbekendtgørelsens regler, giver Energitilsynet transport- og energiministeren meddelelse herom.

Transport- og energiministeren træffer herefter afgørelse om hel eller delvis afståelse af aktiviteter eller ejerandele i virksomhederne. En sådan situation vil f.eks. kunne opstå, fordi kommunen ikke kan tilvejebringe det oplysningsgrundlag i en delvis ejet virksomhed, som er nødvendigt for at opnå

en revisorerklæring. I sådanne tilfælde har kommunen sat sig i en position, hvor den ikke længere kan overholde bestemmelsen, og der må stilles krav om hel eller delvis afståelse af aktiviteter eller ejerandele i virksomhederne.

Hvis en kommune undlader at afgive erklæring om, at der ikke er anvendt midler i strid med elforsyningslovens § 37 a, stk. 3, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 3, eller afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Energitilsynet eller efter anmodning undlader at afgive oplysning er til Energitilsynet, kan kommunen endvidere blive pålagt bødestraf.

Kapitel 5: Tilladelse fra transport- og energiministeren efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1

5.1. Hvornår skal der ansøges om tilladelse til bevarelse af ejerandele?

Det følger af elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, henholdsvis varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, at: *”Kommuner må ikke uden tilladelse fra transport- og energiministeren bevare ejerandele i virksomheder omfattet af § 37, stk. 1, [eller § 23 l, stk.1,] såfremt der i de pågældende virksomheder eller i virksomheder, som de direkte eller indirekte ejer andele i, påbegyndes væsentlige nye aktiviteter”*.

Det er nærmere beskrevet ovenfor i kapitel 4, afsnit 4.2, hvilke virksomheder, der er omfattet af bestemmelserne. Det drejer sig således om virksomheder og koncernstrukturer, hvori der indgår eller har indgået elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed.

I disse virksomheder og koncernstrukturer stilles krav om tilladelse fra transport- og energiministeren til bevarelse af ejerandele, såfremt der påbegyndes væsentlige nye aktiviteter uden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter.

Det er uden betydning i hvilken type hel eller delvis kommunalt ejet virksomhed, den nye aktivitet finder sted. Både en væsentlig ny aktivitet i f.eks. en netvirksomhed, en elhandelsvirksomhed, som netvirksomheden ejer andele i, en vandforsyningsvirksomhed eller et moderselskab vil kræve tilladelse efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1.

Det skal understreges, at bestemmelsen således omfatter delvist og indirekte kommunalt ejede virksomheder. Kommuner skal derfor også være opmærksomme på, om der påbegyndes væsentlige nye aktiviteter uden for el-, varme- og naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter i virksomheder, som de kun ejer andele (evt. meget små andele) i. I eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1., vil kommunen også skulle være opmærksom på, om der påbegyndes væsentlige nye aktiviteter i elhandelsvirksomheden, som kommunen indirekte ejer 5 % i.

I perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006 blev der i henhold til den tidligere elforsyningslovs § 37, stk. 10, og den tidligere varmforsyningslovs § 23 m, stk. 10, også stillet krav om tilladelse, når der var tale om påbegyndelse af væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering.

Der skal således ansøges om tilladelse i færre tilfælde end tidligere. Elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, har dog fortsat betydning, f.eks. hvis en virksomhed i

en koncernstruktur, hvori indgår elforsynings- eller varmfremføringsvirksomhed, ønsker at lave erhvervsfremmeaktiviteter, ønsker at udøve bredbåndsaktiviteter, som ikke er omfattet af elforsyningsloven, eller ønsker at udøve servicevirksomhed for virksomheder uden for koncernstrukturen.

Det skal bemærkes, at såfremt der er tale om en koncernstruktur, hvori både indgår aktiviteter omfattet af elforsyningsloven, og ejes et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp, bliver kommunen omfattet af såvel reglerne i elforsyningsloven som reglerne i varmforsyningsloven. Kommunen skal i så fald ansøge om tilladelse efter begge love, ligesom der vil blive truffet to indbyrdes uafhængige afgørelser.

5.1.1. Aktiviteterne skal altid have hjemmel

Det skal fremhæves, at tilladelse efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, ikke giver kommunen hjemmel til at udføre aktiviteterne.

Da en kommune altid skal have hjemmel til at varetage eller deltage i en aktivitet, er det kun hjemlede aktiviteter, der vil kunne udøves inden for en koncernstruktur omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m. Selv om en ny aktivitet ikke betragtes som væsentlig i henhold til elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, kan kommunen således ikke påbegynde aktiviteten, hvis der mangler hjemmel.

Energistyrelsen tager ikke stilling til spørgsmål om hjemmel uden for el-, varme-, eller naturgasforsyningslovene, idet det henhører under den ansvarlige myndighed. Hvis der er tale om spørgsmål om en kommunes overholdelse af kommunalfuldmagtsreglerne, er det vedkommende statsforvaltning, der er den ansvarlige myndighed.

Transport- og energiministeren vil således både i tilfælde, hvor der foreligger hjemmel og i tilfælde, hvor der ikke foreligger hjemmel skulle foretage en vurdering af, hvorvidt der foreligger en væsentlig ny aktivitet efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, og i givet fald fastslå, hvilke konsekvenser, det får for kommunen.

5.1.2. Særligt vedrørende perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006

Den 12. juni 2003 trådte den tidligere elforsyningslovs § 37, stk. 10 og 11, og den tidligere varmforsyningslovs § 23 e, stk. 10 og 11 i kraft. Det fulgte af disse bestemmelser, at der skulle ansøges om tilladelse til bevarelse af ejerandele i de omfattede virksomheder, når der blev påbegyndt væsentlige nye aktiviteter, der ikke var omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene.

Dette gælder fortsat for perioden indtil 15. juni 2006.

Elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, har imidlertid virkning fra den 12. juni 2003. Dette betyder, at de nye og mere lempelige sanktionsregler også gælder for kommuner, som måtte have påbegyndt væsentlige nye aktiviteter uden for el-, varme- og naturgasforsyningslovene i perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006. Da der i denne periode også skulle indhentes tilladelse til påbegyndelse af væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand og affaldshåndtering, vil reglerne særligt få betydning herfor. Der henvises til afsnit 5.6. nedenfor.

5.2. Hvad forstås der ved ”væsentlige nye aktiviteter” i elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1?

Det beror på en konkret vurdering, hvornår en ny aktivitet må betragtes som så væsentlig, at der kræves tilladelse til bevarelse af ejerandele. Det følger af bemærkningerne til lov nr. 452 af 10. juni 2003, at vurderingen skal foretages på grundlag af de eksisterende aktiviteter.

Såvel væsentlige nye aktivitetsområder som væsentlige udvidelser af eksisterende aktivitetsområder er omfattet af bestemmelsen.

Der er ikke fastsat nogen fast beløbsgrænse for, hvornår en aktivitet anses for at indebære en væsentlig aktivitetsudvidelse. Dette må afhænge af, om der er tale om investeringer m.v., der ligger inden for de naturlige rammer for den hidtil drevne virksomhed.

Som eksempel på nye aktiviteter, som vil blive betragtet som væsentlige, kan nævnes aktiviteter, som forudsætter ændringer af virksomhedens vedtægtsmæssige formål.

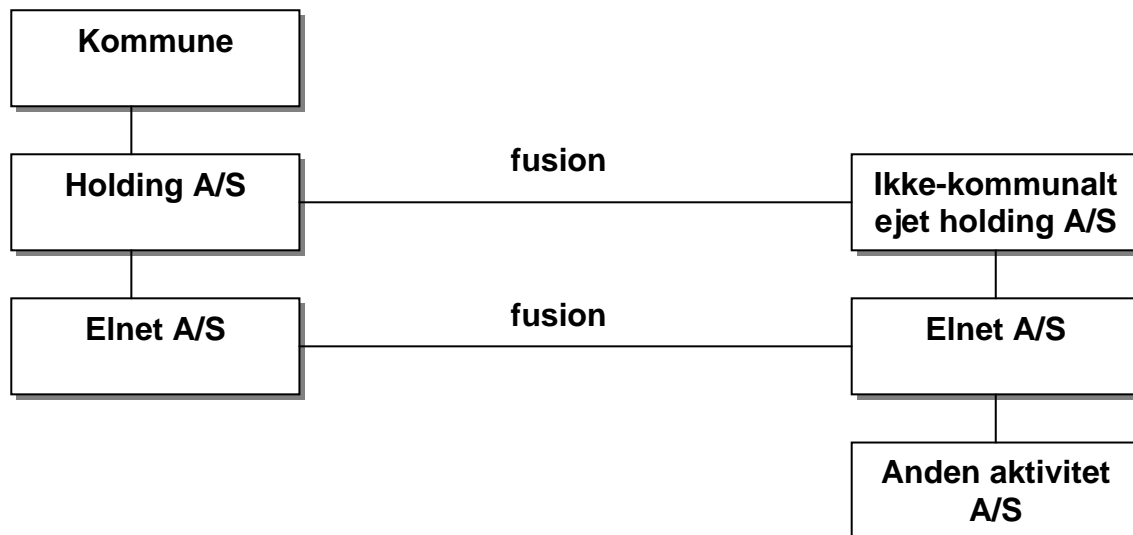
Påbegyndelse af servicevirksomhed inden for koncernstrukturen for virksomheder, som ligger uden for koncernstrukturen, vil eksempelvis kunne udgøre en væsentlig ny aktivitet.

En cash pool-ordning, som indebærer en sikkerhedsstillelse eller hæftelse for andre aktiviteter vil f.eks. også kunne være en væsentlig ny aktivitet efter elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1. Det samme gælder nye væsentlige lån til andre aktiviteter. Dette gjaldt i perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006 også i forhold til vandforsynings, spildevands- og affaldshåndteringsaktiviteter.

En væsentlig ny aktivitet kan endvidere opstå ved en selskabsmæssig omstrukturering. Dette gælder f.eks. ved fusioner mellem kommunale forsyningskoncerner, hvor den ene forsyningskoncern også udøver aktiviteter uden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering. Det er i den forbindelse uden betydning, om omstruktureringen udløser modregning i bloktilskuddet eller ej.

Dette kan illustreres ved følgende eksempel 3:

Eksempel 3

I eksemplet vil den anden aktivitet blive en væsentlig ny aktivitet for kommunen, uanset at der bliver tale om et indirekte kommunalt delejerskab, som opstår ved fusion.

Ren formueforvaltning anses ikke for at være en væsentlig ny aktivitet, idet det ikke vil stride mod bestemmelsens formål. Formueforvaltning vil i denne forbindelse blive fortolket i overensstemmelse med kommunestyrelseslovens § 44, hvorefter en kommunes midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, skal indsættes i pengeinstitut eller på postgirokonto eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes.

Nye aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene samt aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand og affaldshåndtering er generelt undtaget fra kravet om tilladelse, jf. elforsyningslovens § 37 a, stk. 2, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 2.

5.3. Tilladelse skal søges, inden aktiviteten påbegyndes

Energistyrelsen anbefaler, at kommuner ansøger om tilladelse til at bevare ejerandele i god tid inden en væsentlig ny aktivitet igangsættes, idet der er knyttet alvorlige konsekvenser til en manglende tilladelse.

Energistyrelsen anbefaler, at der også ansøges, hvis kommunen er i tvivl om, hvorvidt en aktivitet er væsentlig eller ej. Det samme gælder, hvis kommunen er i tvivl om, hvorvidt en aktivitet er omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, herunder elforsyningslovens § 4, stk. 2.

Det er transport- og energiministeren, der skal vurdere, om en aktivitet er omfattet af elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, og hvorvidt den må anses for væsentlig eller ej.

Hvis en kommune bliver opmærksom på, at der måtte være påbegyndt en væsentlig ny aktivitet i en omfattet virksomhed, skal kommunen snarest muligt ansøge om tilladelse til bevarelse af ejerandele.

Ansøgningen skal indsendes til Energistyrelsen, som har fået kompetencen delegeret fra transport- og energiministerens, jf. bekendtgørelse nr. 1253 af 6. december 2006.

5.4. I hvilke tilfælde kan der opnås tilladelse?

Den tilladelse, som gives i henhold til elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, er en tilladelse til bevarelse af ejerandele til elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden eller koncernstrukturen, hvori denne eller disse virksomheder indgår.

Udgangspunktet er derfor, at kommunen vil opnå tilladelse til bevarelse af ejerandele i elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden eller koncernstrukturen, hvori denne eller disse virksomheder indgår. Tilladelsen vil dog som udgangspunkt indeholde et vilkår om, at kommunen ikke kan bevare ejerskabet til den pågældende aktivitet eller ejerandelene i den virksomhed, hvori aktiviteten udøves. Tilladelsen kan også indeholde vilkår om, at der skal ske modregning af allerede anvendte beløb.

Dette betyder, at tilladelse til at udøve væsentlige andre aktiviteter i koncernstrukturer omfattet af elforsyningslovens § 37 a eller varmforsyningslovens § 23 m, i realiteten kun vil blive meddelt, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Ved vurderingen heraf skal det understreges, at der ved indsættelsen af elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m er taget stilling til, hvilke aktiviteter, det er naturligt at lægge i en koncernstruktur, hvori indgår aktiviteter omfattet af elforsyningsloven eller ejes et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp. Det drejer sig om de aktiviteter, som er omfattet af elforsyningslovens § 37 a, stk. 2, eller varmforsyningslovens § 23 m, stk. 2, d.v.s. aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene samt vandforsynings-, spildevands- og affaldshåndteringsaktiviteter.

Der skal således være en særlig begrundelse for at ville lægge andre aktiviteter i en koncernstruktur, hvori udøves elforsyningsaktiviteter eller ejes et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp.

En sådan særlig begrundelse vil f.eks. kunne foreligge ved sammenlægninger af forsyningskoncerner i forbindelse med kommunalreformen. Hvis en kommunal forsyningskoncern før 12. juni 2003 måtte have påbegyndt aktiviteter uden for el-, varme- og naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter, vil der kunne foreligge en særlig begrundelse for tilladelse til bevarelse af ejerandele for den nye ejerkommune, hvis aktiviteten videreføres i den nye sammenlagte forsyningskoncern.

Herudover forudsætter en tilladelse, at formålet med bestemmelsen respekteres, d.v.s. at penge, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningsvirksomhed, ikke bruges til at finansiere den nye aktivitet.

Elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, har virkning fra den 12. juni 2003. Dette betyder, at de nye og mere lempelige regler også gælder for kommuner, som måtte have påbegyndt væsentlige nye aktiviteter uden for el-, varme- eller naturgasforsyningslovene i perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006. Der vil fortsat i denne periode skulle indhentes tilladelse til påbegyndelse af væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand og affaldshåndtering.

5.5. Hvad er konsekvenserne, hvis der ikke opnås tilladelse?

Udgangspunktet er, at der gives tilladelse med vilkår om afståelse af ejerskabet til den væsentlige nye aktivitet eller ejerandelene i den virksomhed, hvori aktiviteten udøves. Der kan dog også tænkes situationer, hvor tilladelse slet ikke kan gives. I sådanne tilfælde vil kommunen skulle afstå ejerskabet til hele koncernstrukturen, eller hvis der er tale om en enkeltvirksomhed som nævnt i kapitel 2, afsnit 2.1.1.3, ejerskabet til denne.

Dette gælder uanset, om den nye væsentlige aktivitet ligger i en virksomhed, som kun er delvist og indirekte ejet af kommunen. I eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1, ville en manglende tilladelse til en væsentlig ny aktivitet i elhandelselskabet således betyde, at kommunen skulle afstå ejerskabet til Holding A/S og alle de underliggende virksomheder.

Et sådant krav er meget byrdefuldt og forudsættes alene anvendt ved gentagen eller grov tilsidesættelse af bestemmelserne, eller hvor der er anvendt væsentlige midler, der stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, som det ikke er muligt at opgøre og henføre til de respektive virksomheder.

Afhændelse af ejerandele skal ske umiddelbart efter afgørelsen om afståelse. Hvis der som følge af vedtægtsbestemmelser eller lignende er begrænsninger i kommunens muligheder for straks at afhænde ejerandelene, vil afhændelse skulle ske, så snart der er skabt mulighed herfor. Kommunen er forpligtet til aktivt at søge eventuelle hindringer for en øjeblikkelig afhændelse af ejerandelene fjernet hurtigst muligt.

5.6. Hvad er konsekvenserne, hvis der opnås tilladelse med vilkår?

Udgangspunktet er, at kommunen vil opnå tilladelse til bevarelse af ejerandele i elforsynings- eller varmfremføringsvirksomheden eller koncernstrukturen, hvori denne eller disse virksomheder indgår, med vilkår om afståelse af ejerskabet til den væsentlige nye aktivitet eller ejerandelene i den virksomhed, hvori aktiviteten udøves.

Dette kan illustreres ved eksempel 1 i kapitel 2, afsnit 2.1.1.1. Såfremt der påbegyndes en væsentlig ny aktivitet i f.eks. elhandelsvirksomheden, som ikke er omfattet af el-, varme- eller naturgasforsyningslovene, og der ikke er tale om vandforsynings-, spildevands- eller affaldshåndteringsaktiviteter, vil kommunen skulle afstå denne aktivitet eller ejerandelene i elhandelsvirksomheden.

Afhændelse af ejerandele eller aktiviteter skal, medmindre særlige hensyn tilsiger andet, ske umiddelbart efter afgørelsen om afståelse. Hvis der som følge af vedtægtsbestemmelser eller lignende er begrænsninger i kommunens muligheder for straks at afhænde ejerandele eller aktiviteter, vil afhændelse skulle ske, så snart der er skabt mulighed herfor. Kommunen er forpligtet til aktivt at søge eventuelle hindringer for en øjeblikkelig afhændelse af de pågældende ejerandele eller aktiviteter fjernet hurtigst muligt.

Transport- og energiministeren har mulighed for at fravige kravet om, at afståelse skal ske umiddelbart efter afgørelsen om afståelse, når der foreligger helt særlige omstændigheder. Det fremgår af bemærkningerne til betænkning til lovforslag nr. L 156, at undtagelsen skal forstås meget snævert.

Risikoen for at lide et økonomisk tab ved en hurtig afståelse vil derfor ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at fravige kravet om afståelse snarest muligt.

Et andet muligt vilkår for meddelelse af tilladelse til bevarelse af ejerandele, er, at de midler, som er anvendt til væsentlige nye aktiviteter, betragtes som uddelt til kommunen, d.v.s. at der skal ske modregning i bloktilskuddet. Det fremgår dog af bemærkningerne til lovforslag nr. 156, at vilkåret, som er en undtagelse til vilkåret om afståelse, primært er medtaget af hensyn til forhold sket i perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2005. Såfremt en kommune i perioden 12. juni 2003 til 15. juni 2006 måtte have påbegyndt væsentlige nye aktiviteter inden for vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering uden forudgående tilladelse, vil udgangspunktet derfor ikke være afståelse af ejerandele, men modregning, såfremt der er anvendt beløb, som stammer fra aktiviteter omfattet af el-, varme- og naturgasforsyningslovene. Dette forudsætter dog, at de anvendte beløb vil kunne opgøres. Det vil være transport- og energiministeren, der i forbindelse med fastsættelse af vilkåret træffer afgørelse om den dato, hvor beløbet er til rådighed for kommunen (rådhedsdatoen), beløbets størrelse samt en beregnet forrentning efter principperne i elforsyningslovens § 37, stk. 3 og 6, eller varmforsyningslovens § 23 1, stk. 3 og 6.

Der kan også tænkes andre vilkår end ovennævnte, idet opremsningen i elforsyningslovens § 37 a, stk. 1, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1, ikke er udtømmende. Vilkårene om afståelse og modregning kan også kombineres, hvilket særligt vil kunne komme på tale, hvis en kommune har lidt et tab ved et engagement i aktiviteter, som ville have krævet tilladelse.

5.7. Offentliggørelse af praksis

Energistyrelsen vil offentliggøre væsentlige udtalelser og afgørelser på Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk.

Kapitel 6: Klager og spørgsmål

6.1. Klagevejledning

Energitilsynets og transport- og energiministerens afgørelser kan påklages til Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

6.2. Spørgsmål

Spørgsmål vedrørende elforsyningslovens §§ 37 og 37 a, stk. 3-6, varmforsyningslovens §§ 23 1 og 23 m, stk. 3-6, samt indberetningsbekendtgørelsen kan rettes til Energitilsynet, som administrerer disse bestemmelser

Spørgsmål vedrørende elforsyningslovens § 37 a, stk. 1 og 2, og varmforsyningslovens § 23 m, stk. 1 og 2, kan rettes til Energistyrelsen, som administrerer disse bestemmelser.

Spørgsmål vedrørende modregningsreglerne i den kommunale udligningslov, kan rettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som administrerer disse bestemmelser.